

forskellige Felter, forinden Systemskiftet fik sit formelle Udtryk den 23. Juli 1901, og det gælder sikkert ogsaa med Hensyn til Opfattelsen af Tyendets Forhold Landet over, som det gælder saa mangfoldige andre Spørgsmaal. Venstres Magtstilling i den offentlige Mening er ikke noget, der karakteriseres ved, hvad der er sket den og den Dag, paa det og det Klokkeslet, men det er noget, der kan eftervises som Frugt af Venstres Arbejde baade her og der, i Pressen, i Rigsdagen og paa anden Maade i mange Aar, da der har været et bevidst Venstre her i Landet. Jeg siger imidlertid til den ærede Ordfører: lad os ikke strides om, hvem der har fortrinlig Adkomst til at tage denne Sag op. Den ærede Ordfører har, førend jeg fik Ordet, leveret et Bevis for, at Venstre i Aarenes Løb har haft et varmt Blik for denne Sag. Jeg kan forsikre ham om, at det er ikke blevet koldt i de Aar, der ere gaaede, siden det sidst har givet sig Udtryk.

Berntsen: Den ærede Ordfører for Forespørgerne (Sabroe) begyndte med at motivere sin Forespørgsel ved at forklare os, hvorfor det særlig var faldet i Socialdemokraternes Lod at stille den foreliggende Forespørgsel; og den Forklaring, som den ærede Ordfører gav, var jo ikke ny og usædvanlig, idet den i Korthed gik ud paa, at Socialdemokraterne fandt sig at være særlig kaldede til at tale de smaas Sag. Uagtet de ikke i dette Tilfælde havde noget specielt Mandat fra Tyendeklassen, sagde den ærede Ordfører, at det faldt i god Traad med deres Politik i øvrigt, at de ogsaa maatte tale Tyendets Sag. Den ærede sidste Taler (Anders Nielsen) berørte disse Udtalelser af den ærede Ordfører, og jeg vil ogsaa tillade mig at nedlægge en Indsigelse mod, at et enkelt Parti skulde have noget særligt Privilegium paa at være Smaafolks Talsmand eller at være Smaafolks Velgører.

Det vilde se trist ud for Smaafolk her i Landet, hvis der ikke hidtil havde været, og hvis der endnu ikke var andre end Socialdemokraterne, der havde Hjerte for at hjælpe dem; og det glæder mig, at jeg i saa Henseende kan vise tilbage til Kendsgerninger. I de sidste 15 Aar er der vedtaget ikke faa Love her i Rigsdagen, som særlig have haft Smaafolks Vel for Øje, og disse Love vare jo ikke blevne vedtagne, dersom kun Socialdemokraterne havde interesseret sig derfor. Jeg behøver blot at nævne Love som den nugældende Fattiglov, om hvilken jeg tør

sige, at det er en af de humaneste Fattiglove, som findes i noget civiliseret Land i Europa, og i denne Lov glemte man ikke Tyendet. Den højtærede Justitsminister omtalte i sit Foredrag, at et af de vigtigste Spørgsmaal i Tyendeloven var den Pligt, der hvilede paa Husbonden til i Sygdomstilfælde at tage sig af sit Tyende. Men da vi i sin Tid behandlede den nugældende Fattiglov, havde man Øje for, at de Bestemmelser om Husbondens Pligt over for Tyendet i Sygdomstilfælde, som fandtes i Tyendeloven, ikke vare tilfredsstillende, ikke vare fuldt ud fyldstgørende for Tyendet, og derfor har man i Fattiglovens § 14 indført en Bestemmelse, der sigter til yderligere at begunstige Tyendet i Sygdomstilfælde. Jeg behøver endvidere blot at nævne Love som Alderdomsforsørgelsesloven, Sygekasseloven, Højskoleloven, Ulykkesforsikringsloven og en hel Række andre Love, der særlig have Smaafolks Vel for Øje. Jeg haaber, at det ogsaa skal være Saaledes i Fremtiden, at der altid i denne Sal vil være et Flertal, der har sin Opmærksomhed henvendt paa Smaafolks berettigede Krav; og jeg gentager: Det ene Parti har ikke noget som helst Privilegium fremfor det andet paa at fremstille sig som særlig Talsmand for denne enkelte Samfundsklasse.

Naar en Lov som den nugældende Tyendelov er bleven 50 Aar gammel, er det jo en Selvfølge, at der kan være adskillige Forhold, der kunne trænge til at ændres, og jeg erkender, at den nugældende Tyendelov paa adskillige Omraader kan trænge til en Revision; jeg antager heller ikke, at der er noget Medlem af dette Ting, der vil nægte sin Medvirkning til at tilvejebringe en rimelig Revision af den nugældende Tyendelov. Men noget helt andet er det, hvis man vil gaa til Afskaffelse af Tyendeloven. Paa dette Punkt er jeg ikke rigtig klar over den ærede Ordførers Standpunkt. Jeg hørte, at det ærede Medlem sagde, at Tyendeloven burde afskaffes, men, føjede han til: saa maa man i Stedet derfor vedtage en Beskyttelseslov for Tyendet. Men det vilde ganske vist være ensbetydende med at faa en ny Tyendelov, thi Tyendeloven er jo i sig selv, og er ogsaa bestemt til at være, en Beskyttelseslov, hovedsagelig i Tyendets Interesse. Hvor villig jeg end derfor vil yde min Bistand og Medvirkning til en Revision af Tyendeloven, vil jeg lige saa bestemt fraraade og modsætte mig, at vi ophæve Tyendeloven og gaa til et fuldstændigt frit Kontraktforhold, thi det vilde ikke